

toekomst of gouden eeuw, het ideaal der menschheid, nader te komen.

Al speelt den weinigen, die in zulke, gewoonlijk droge, studiën inderdaad belang stellen, soms een glimlach om de lippen, als zij van de middelen lezen, waardoor hunne voorouders dit doel hoopten te bereiken, al trekken zij soms de schouders op bij de kennismaking met die hybridische vermenging van school- en kerkvormen, vol eerbied ziet ieder, die het waarlijk wel meent met het opkomend geslacht en die de wijsheid dezer eeuw niet voor de eenig ware houdt, op zulke pogingen, en het ontcijferen van het ouderwetsche letterschrift, op de gele bladen verbleekt, wordt hem geen last, maar een lust.

Hij zoekt en peinst, wat en hoe hij ook hieruit kan leeren: in den spiegel, dien vervlogene eeuwen hem voorhouden, aanschouwt hij telkens een beeld van zijn tijd met al zijn nooden en behoeften, de weerkaatsing van het kleine en tevens van het groote der menschheid. Inderdaad met de ondervinding der velen, die ons zijn voorgedaan, valt voor ons niet weinig winst te doen. Maakte men een vlijtiger gebruik van dit door hen gespaarde kapitaal, waarschijnlijk zou zoo menigeen niet wanen, dat de wereld gedoemd is, zich eeuwig in denzelfden kring te bewegen.

Door mijne « Geschiedenis » poogde ik eene bijdrage te leveren tot het op lange na niet genoeg bekende en gewaardeerde « Roterodamum Eruditum ». Onder het verzamelen van de daartoe noodige bouwstoffen kwamen mij enkele stukken in handen betreffende de zoogenaamde « Illustre School », die aan een Rector der Erasmiaansche haar ontstaan te danken heeft en omtrent wier geschiedenis slechts hier en daar iets te vinden was (1).

(1) Zie o. a. Chr. Sepp, Het Godgeleerd Onderwijs in Nederland, gedurende de 16de en 17de eeuw. Dl. II. p. 134 v.v.